

F. B.:

Osnutek modernega društvenega odra.

(Dalje.)

S tem smo v glavnih potezah opisali takozvane oderske nepremičnine. Podrobneje delo je seveda pridržano načrtu, ki se mora prilagoditi razmeram.

Naš oder je sedaj dozidan in opremljen z galerijami, tudi oderski pod je postavljen. Treba je, da prazni oderski prostor izpolnimo s kulisami, zastori in sufitali. — Preden se lotimo podrobno tega posla, preudarimo splošne zahteve, ki se stavijo na scenerijo modernega odra. Te so v glavnem: učinkovite plastične slike, veliko število sprememb, enostaven mehanizem, nizka cena — skratka, z najmanjšimi sredstvi doseči največji učinek.

Lepo odersko sliko napravita slikar in režiser. Slikar naslika elemente, režiser jih zloži v harmonično celoto. Za oderskega slikarja velja: Brez dobre perspektive ni lepih scenerij! Perspektiva se sme radi večjega učinka celo malo pretiravati. Enakovredna zahteva za odersko sliko je mnogo kontrastov, ki jih dosežemo z menjavanjem svetle in temne barve. Sploh je potrebna čimvečja živahnost barv. S preveliko »pisanostjo«¹ slike in s preostrimi kontrasti oderski slikar nikoli ne greši, kajti razsvetljava in oddaljenost izravnata vse razlike. Če tega ni, postanejo slike ob močni luči medle. Plastičnost odra

se povzdigne zlasti tudi s plastičnimi kulisami, o katerih govorimo pozneje. Drugo zahtevo — veliko število sprememb — dosežemo s posebnim oderskim sistemom, ki pri njem odpadejo vsa oderska ogrodja, na katera se opirajo kulise pri starih odrih. Vsako kuliso moremo postaviti na vsakem mestu odra. Kulise obstoje iz malih, prostih kosov in iz posameznih naslikanih predmetov, pokrajinskih delov itd., ki se lahko poljubno med seboj kombinirajo, predstavljajo, obračajo, dvigajo in pogrezajo. Praktičen in poceni pa postane oder vsled tega, ker so skoro vse kulise slikane na dve strani, pri čemer prihranimo ogrodja, delo in prostor. Naš sistem ima en sam veliki prospekt (ozadje), kar nam zopet prihrani mnogo platna.

Posamezni oderski sistemi, ki odgovarjajo tem zahtevam, so v glavnem sledeči:

Oder s plastičnimi (trodimenzionalnimi) kulisami, ki daje zlasti lepe perspektivne slike in scene. Tretja zahteva — praktičnost, pa je bolj slabo izpolnjena.

Viseči oder, ki dela z visečimi stranskimi kulisami in ozadji, je najcenejši, ker ne rabi skoro nič ogrodij. Plastika pa pride pri njem bolj malo do izraza,

ker nima senc. — Moderen postaja oder z zavesami, ki se pri njem menjava le ozadje. Ob straneh vise nevtralne zaves, ki ostanejo pri vseh scenerijah. Ker je naše oko namerjeno na sredo scenerije, obstranskih delov skoro ne opazi, slika zato ne trpi. Pri nas ta oder še ne prodira, ker naše občinstvo hoče še vedno natančno izdelanih scenerij.

Shakespeareov oder je odru z zavesami podoben in nakaže scenerije le bolj simbolično s posameznimi značilnimi predmeti. Oder obstoji večinoma iz brezizraznih kulis in zaves. Če hočemo n. pr. pokrajino, vržemo na tla zeleno preprogo, zadaj postavimo drevo, na vse to pa damo solnčno luč in scenerija je gotova. Če hočemo sobo, postavimo med iste kulise mizo, dva stola, na tla pa sabno preprogo itd.

Vse te sisteme opisovati bi nas vodilo predaleč. Zato bomo vzeli od vsakega sistema to, kar najbolj odgovarja našim zahtevam, ter sestavili **kombinirani oder**, ki bo imel vse prej naštete lastnosti.

Proscenij.

Proscenij imenujemo prostor, ki loči gledalce in igralce.

Pri našem odru ga zapirajo glavni zastor, leseni oderski okvir, ki je proscenij v ožjem smislu, in drugi ali vmesni zastor.

Glavni zastor je možno napraviti na tri načine, in sicer, da se scela potegne kvišku, ali da se navzgor navija, ali pa, da je v sredi razklán ter se odgrne na obe strani. S tehničnega stališča zastora na navijanje ni priporočati, ker se okruži barva. Prvemu načinu tehnično ni

ugovarjati, ker je najenostavnejši. Imeti pa moramo velik nadoderski prostor; galerijo za razsvetljavo moramo v tem slučaju opreti le na stranski steni in pustiti med njo in vmesno steno kakih 20 cm prostora za zastor. Tretji način ne rabi veliko prostora, tudi mehanizem je dokaj enostaven. Z estetskega vidika je najlepši zastor, ki se odgrinja. Pri zastoru, ki se dviga, zagledamo najprej noge igralcev, nato stopnjema zmeraj več telesa; ko pada, poreže najprej igralcem glave, koncem se pa vidi še množica nog, hitečih z odra. To vpliva neprijetno. Zastor, ki se odgrne, odkrije in zakrije hkrati celega človeka. Pri njem imamo še to praktično prednost, da ga lahko odpremo po poljubne širine. Če imamo n. pr. na odru le majhno odprto sceno, napravimo lahko ob straneh že scenerijo za naslednje dejanje in zastor nam jo povsem zakriva. Večkrat pa se pri tem zastoru sliši ugovor, da ne funkcijonira dobro. Vzrok je to, da ni prav montiran. Naša skica (št. 5) kaže, kako je napraviti zastor, da brezhibno teče. Nad odersko odprtino napnemo 5 mm debelo železno palico (žico), ki jo v sredi pritrdimo, na obeh koncih (ca 80 cm za odersko odprtino) pa privijemo z vijaki. Ta palica nosi oba dela zastora, ki tečeta po nji, viseča na malih škripecih. (Mesto škripecev se za manjše zastore lahko vporablja navadni obročki kot pri okenskih zavesah.) Škripeci so v medsebojni razdalji ca 30 cm prišiti na zastor s pomočjo usnjate podloge. Zastor se premika z vrvjo, ki teče po vrhu škripecev in je v sredi odra pritrjena za skrajna škripeca

Odbor.

Začenjamo zimsko sezono. Odbor naj prečita program predavanj, ki sledi. Takoj naj naroči knjigo, iz katere so vzeta obvezna predavanja. Za prosvetna društva po deželi so obvezna predavanja iz knjige: Dr. Jeraj: Narodni prerod (naroči se pri Prosvetni zvezi). Za de-

lavsko društva bo knjižica kmalu izšla. Poleg teh predavanj pa priporočamo delavskim društvom dr. A. Ušeničnik: Socialna vprašanja (naroči se pri Prosvetni zvezi).

Krekova 60 letnica se praznuje v novembru. Naj ne bo društva, ki ne bi pro-

slavil tega meža, bodisi z igro (Turški križ, Tri sestre, Sv. Lucija), bodisi s predavanjem. (Na razpolago so tudi skioptične slike o dr. Kreku.) Tvarina: predavanje, deklamacije itd. se dobi v 9. štev. (sept.) Vestnika 1. 1923.

Slomškova 125 letnica se praznuje v decembru. Predavanje o Slomšku pri- nese 12. številka Vestnika. Na razpo- lago so tudi skioptične slike o Slomšku. Za proslavo se priporoča dramatični prizor: Veseli god, ki se dobi pri Pro- svetni zvezi.

Zdravstvena predavanja, ki jih prireja po naših društvih državni higijenski za- vod v Ljubljani, so se povsod izvršila v največje zadovoljstvo poslušalcev. Zato ponovno prosimo, da društva ta- koj sporoče, kdaj in katero predavanje žele. Predavanja se pojasnjujejo s fil- mi, katere pripelje predavatelj s seboj, kakor tudi kino-aparat. S pomočjo fil- mov morejo imeti predavanja le ona društva, katera leže ob cestah, po ka- terih more voziti avto. Za druga dru- štva so na razpolago skioptična preda- vanja o alkoholu, katera povsod vzbujajo največjo pozornost. Na razpolago so sledeča filmska predavanja:

1. Kako ostanem zdrav? (3 čini).
2. Tuberkuloza ali bela kuga (6 č.).
3. Tuberkuloza glavni del (1 čin).
4. Ne pljuvaj na zemljo (1 čin).
5. Življenje v sanatoriju (1 čin).
6. Spolne bolezni (2 čini).
7. Spolne bolezni (3 čini).
8. Razkuževanje sobe (1 čin).
9. Koze, njih nevarnost in borba zo- per nje (4 čini).
10. Podgana (1 čin).
11. Pegasti tifus, drama (3 čini).
12. Vozač smrti, drama protialkohol- ne vsebine 6 činov).

I. Program prosvetnih večerov za me- sta v sezoni 1925/26.

1. 9. oktobra: Koroški plebiscit, pre- dava dr. Ehrlich.
2. 16. oktobra: Prihod Jugoslavije, predava dr. Korošec.
3. 13. novembra: Naše meje proti Ita- liji, predava dr. Capuder.

4. 27. novembra: 60 letnica dr. Kreka, predava dr. Basaj.

5. 11. decembra: 125 letnica Slomška, predava dr. Finžgar.

6. 18. decembra: Jezusovo rojstvo v luči zgodovine in umetnosti, predava dr. Cankar.

7. 8. januarja: Dante, predava dr. Debevec.

8. 22. januarja: Zgodovina ljubljanske stolnice, predava msgr. Steska.

9. 5. februarja: Narodni boj štajer- skih Slovencev, predava žup. Vračko.

10. 19. februarja: Celjski grofje, pre- dava dr. Kovačič.

11. 5. marca: Izlam, predava dr. Ša- rabon.

12. 26. marca: Turški boji, predava prof. Kranjc.

13. 9. aprila: Kristusovo trpljenje v zgodovini in umetnosti, predava dr. Rožman.

14. 23. aprila: Naše brodovje, preda- va dr. Rožič.

II. Program za kat. prosv. društva na deželi v sezoni 1925/26.

(Iz knjige dr. Jeraj: Narodni prerod.)

1. 60 letnica dr. Kreka (skiopt. slike).
2. 125 letnica M. Slomška (skiopt. sl.).
3. Propadanje novodobne družine.
4. Obnovitev družine.
5. Društveno življenje in družina.
6. Stanovska kmečka izobrazba.
7. Materinski dan.
8. Narodna umetnost — narodne noše (skioptične slike).
9. Narod.
10. Ljudska država.

III. Program za delavska društva v sezoni 1925/26.

1. Fr. Žebot: Viničarsko vprašanje in agrarna reforma.
2. Jože Stabej: Delavska zakonodaja.
3. Andrej Semenič: Praktična izved- ba strokovne organizacije.
4. Dr. A. Korošec: Delavska stanov- ska kultura.

5. Dr. A. Veble: Del. družina in dom.
6. Fr. Terseglav: Delodajalec in delavec, ter delavno občestvo.
7. M. Kranjc: Delavski voditelji.

8. Dr. Gosar: Strokovna organizacija in zadružništvo.
9. Dr. Jeraj: Delavska prosveta.
10. Ljudska država.

Ivan Tomažič:

Kako pridobiti neorganizirane fante za društvo?

Živimo v dobi mnogobrojnih organizacij. Dobro znamenje živahnosti. Če imajo te organizacije tudi vzvišene plemenite cilje, če v smislu teh tudi smotreno delujejo, imamo mnogo nad na boljše bodočnost. Kajti dobre organizacije z lepimi cilji in smotrenim delom kujejo kremenite značaje in idealne delavce za naš ljubi slovenski narod. Največje veselje je gledati veliko število organiziranih krepkih fantov, krepkih na duhu in telesu.

Fantovske organizacije so: Orel, prosvetno društvo in Krekova mladina. Vsaka se trudi, da bi fante dobila v svoje vrste. Važno nastane vprašanje: ali so vsi fantje organizirani v teh organizacijah? In če niso, zakaj niso? kako jih pridobiti? Izvzamem seveda propalice. Poglejmo stvari do dna!

Mogočno se je razvil Orel. Mogočno nastopa. Saj je celo rekel enkrat: »Vsi fantje v Orlu, društva pustite pri miru!« Ali so torej res vsi naši dobri fantje v Orlu? Ne. Zakaj ne? Povedal bom odkrito, kakor sem slišal, ko sem zanj agitiral. Enega ne veseli telovadba. Drugi ne more redno k vajam hoditi, pik pa ne mara dobivati. Tretjemu se zdi preveč plačevati, sam ne zasluži, doma godrnjajo. Četrtemu je zoperna vojaška komanda. Petemu zopet niso všeč fant-

je, ki »zastavo nosijo« oziroma imajo več besede. Itd.

Ali so vsi fantje, saj ne Orli, v prosvetnem društvu? Tudi ne. Zakaj? Prezaspani, brezbrizni, prenobel so, drugi imajo »drugega dela dosti«, ali jim pa v društvu ni nekaj všeč.

Kaj pa s Krekovo mladino, kakor se sami nazivljejo? Ustanovljena je predvsem za obrtniške in tovarniške vajence. Ali šteje vse tovrstne fante za svoje? Ne da se tajiti, da zopet ne vseh. Kje je vzrok? Eden je gotovo ta, ker jih je precej v Orlu, odkoder se je ravno ta odcepila. Rekli so, da se Orel ni zanje dosti brigal. A to nas danes ne zanima. Mnogo so vzrok mojstri oz. pomočniki, ki kvarno vplivajo na nesamostojne vajence. Večkrat so krive slabe domače razmere, ker se starši samo za to brigajo, da bo njih fant hitro prišel h kruhu. H kakemu, kako in kakšen, to jim je deveta briga.

To bi bila nekaka slika dejanskega stanja glede razmerja naših fantov in njih organizacij. Potrebno je to vedeti, da se najde primerna sredstva.

V svojem poskusnem odgovoru se bom oziral le na katoliško prosvetno društvo, ker ta ima širji plašč in jih več lahko sprejme pod svojo blagodejno streho.

(Konec prihodnjič.)

Občni zbor „Ljudskega odra“ v Ljubljani.

se je vršil v nedeljo dne 20. sept. 1925 ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih. Občnega zbora se je udeležil kot zastopnik Prosvetne zveze g. prof. dr. Sušnik, dalje g. prof. Gruden in 30 čla-

nov. G. predsednik je otvoril točno ob 10. uri občni zbor, pozdravil navzoče zastopnike ter ostale člane in članice in orisal na kratko pomen občnega zbora. — Iz tajniškega poročila je posneti,

da šteje Ljudski oder 36 članov, 10 članic, 12 kandidatov in 6 kandidatkinj, skupaj 64 oseb. Odborovih sej se je vršilo 10 in dva članska sestanka. Iger je Ljudski oder uprizoril 17. Ker nima dvorana in oder primerne kurjave, je moral radi nastalega mraza s predstavami prekiniti za dva meseca (januar in februar). Med tem časom se je vršila dramatična šola, katero je obiskovalo 25 oseb. Predavala sta gg. Pengov in Stare. — Med poletnim premorom je gostoval Ljudski oder v Mostah. Na Bledu in v Predddvoru na Gorenjskem. Razen tega so pomagali v prostem času člani Ljudskega odra pri dramskih odsekih v Mostah, Rokodelskem domu in drugod. — Važnih dopisov je rešil nad 200. Tukaj seveda ni všteto mnogobrojno dopisovanje glede izposojanja iger in garderobe, razne informacije podeželskim odrom itd. — Iger je izposodil 451, garderobo pa 73 strankam, vse to našim podeželskim odrom, igre pa tudi na Hrvatsko, Prekmurje, zasedeno Primorje in Koroško; več iger je odstopil tudi ameriški mSlovenec. — Nabavil si je 13 novih iger, poleg tega je prepisal in pomnožil več iger, ki jih do sedaj ni imel v arhivu, kakor tudi nakupil v založbah. Knjižnica se je pomnožila za kakih 140 izvodov. Ker je veliko pomanjkanje božičnih iger, si je nekaj teh iz inozemstva naročil in jih ima sedaj v prevajanju ter jih bodo lahko podeželski odri lahko že letos uprizorili. Blagajnik poroča, da je imel Ljudski oder v pretekli sezoni 67.966 Din 64 p dohodkov, stroškov pa 63.431 Din, preostanka je torej 4535 Din 64 p, ki pa ni zadostoval za že naročena naročila knjižnice in garderobe. — G. predsednik je poročal, da Ljudski oder ni spremenil že lani začrtanih smernic svojega dela tudi za letošnje leto. Ostal si je zvest programu, ki si ga je postavil. Ljudski oder postaja vedno bolj centrala za podeželske odre, katerim preskrbuje igre in garderobo. In res je letos preskrbel našim odrom več iger, nego so jih vsa slo-

venska založništva skupaj, tako, da imajo društva po potrebi prav bogato izbiro. Nabavil je iz literature drugih narodov mnogo tiskanih originalov in iz teh priredil za slovenske razmere 13 iger ter si nabavil eno izvirno slovensko. Težava pri nabavi je pač ta, da nima zadostnih sredstev, da bi mogel sploh plačevati slovenske originale, tudi je prireditve iz tujih tekstov zelo naporno delo, ki ga Ljudski oder ne more po zaslugi plačati. Sklad za nabavo iger je tako neznan, da pri nabavi niti v poštev ne pride, založništva po odklanjajo radi knjigotrske krize založbo. — Dovoljujem si pripomniti, da naši odri na deželi še ne upoštevajo vsega dela in vseh težav, s katerimi se ima boriti »Ljudski oder«, toda počasi, upamo, da tudi to spoznanje prodre v vseh naših organizacijah. — Ljudski oder je imel med zimskim neprostoovoljnim odmorom **pettedenski tečaj za maskiranje in mimiko** za ljubljanske člane in **enodnevni tečaj za maskiranje** za podeželske režiserje; oba tečaja sta se končala s prav lepim uspehom. — G. prof. dr. Sušnik pozdravlja v imenu Prosvetne zveze občni zbor, častita k velikemu napredku in delu, ki ga vrši Ljudski oder, posebno ga veselijo, ko vidi to lepo tovariško sodelovanje vseh članov. V imenu Prosvetne zveze prosi, naj Ljudski oder kljub vsem težkočam še nadalje vztraja pri svojem prizadevanju. — Gg. revizorja poročata, da sta pregledala vse poslovne, zlasti pa blagajniške knjige, račune itd., ter našla vse v najlepšem redu; izrekel se je odboru absolutorij s pohvalo, blagajniku in vodji pisarne pa zahvalno priznanje. — Sledila je volitev odbora, ki se je pozneje konstituiral tako-le: predsednik Velikonja, podpredsednik Poženel, blagajnik in vodja pisarne Kramaršič, namestnik Vrančič, tajnik Marolt, namestnik Gajeta, gospodar Novak, namestnik Nagode; odborniški namestniki: Lindič in Erjavec; revizorji: Pengov in Stare.

Prosvetna zveza v Mariboru.

Občni zbor. V smislu čl. 16. zvezinih pravil sklicujemo v Maribor v dvorano Zadrugne gospodarske banke za v ponedeljek 23. novembra 1925 15. redni občni zbor. Opozarjamo društva, da se udeleže občnega zbora gotovo vsaj po enem delegatu, ki mora imeti po določbi čl. 16. zvezinih pravil pismeno pooblastilo. Čas in velika važnost občnega zbora zahtevata, da ne bo niti enega društva, ki ne bi bilo zastopano na občnem zboru, ki znači naš vsakoletni ljudsko-prosvetni parlament.

Včlanjena društva morajo morebitne predloge poslati pismeno vsaj osem dni prej Prosvetni zvezi, da bo mogoče sklepati o njih na občnem zboru.

Prosvetno-tehnični tečaj priredi Prosvetna zveza v Mariboru v dneh 20., 21. in 22. novembra t. l. Tečaj se prične v petek 20. novembra ob 2 popoldne v dvorani Zadrugne gospodarske banke v Mariboru in konča v nedeljo ob 12. Čas za tečaj je namenoma izbran tako, da bodo mogli delegati, ki pridejo na občni zbor Prosvetne zveze, biti tudi na tečaju in da prihranimo tako društvom stroške za posebno potovanje na tečaj.

Spored tečaja: Petek, 20. novembra 1925: od 2—3 pop.: Slomškova vzgojna metoda. (Prof. Fr. Fink.) 3—4: Knjižnica in knjige. (Dr. Fr. Sušnik.) 4—5: Društveno občestvo. (Dr. A. Veble.) 5—6: Tehnična priprava za igranje. (Lud. Štancer.) — Sobota, 21. novembra 1925: 8—9 dop.: Kako izbiraš igre. (Jožef Krcšl.) 9—10: Postanek in razvoj slovenske pesmi. (Iv. Gašparič.) 10—11: Slomškovi prosvetni vzori in njih obnova. (Dr. Jos. Jeraž.) 11—12: Ustroj Prosvetne zveze. (Jože Stabej.) 2—4 pop.: Praktične vaje za šminkanje. 4—5: Društveno poslovanje. (Jože Stabej.) — Nedelja, 22. novembra 1925: 9—10 dop.: Seje in občni zbori. (Prof. Iv. Prijatelj.) 10—11: Krek kot socialni delavec. 11 do 12: Osebnost režiserja. (Narte Velikonja.) 3—6 pop.: Slomšek-Krekova akademija v Narodnem gledališču.

Za polovično vožnjo ob priliki tečaja in občnega zbora Prosvetne zveze v Mariboru je zaproseno, in če bo prošnja ugodno rešena, bodo društva o tem obveščena še pravočasno.

Prosvetna zveza v Ljubljani.

Občni zbor. Po čl. 15. zvezinih pravil sklicujemo 28. redni občni zbor, ki se bo vršil 26. novembra t. l. v dvorani Akademskega doma, na Miklošičevi cesti ob pol 10 dopoldne. Včlanjena društva se imajo pravico udeležiti občnega zbora. Zastopniki morajo imeti s seboj pismeno pooblastilo društvenega odbora. En zastopnik sme zastopati največ tri društva. Vabimo in prosimo, da pošlje vsako društvo vsaj enega delegata na ta občni zbor. Morebitne predloge naj pošljejo včlanjena društva 8 dni pred občnim zborom.

Prosvetni tečaj priredi Prosvetna zveza dan pred obč. zborom, to je 25. novembra v dvorani Akademskega doma. Spored tečaja je sledeči: od 9—10 dop.: Kmetstvo-stanovska in delavsko-stanovska izobrazba; 10—11: delo prosvetnih referentov; 2—3 pop.: ljudska knjižnica; 3—4: Društvo in družina. Zvečer ob 8 Prosvetni večer ob priliki 60 letnice dr. Kreka v Ljudskem domu. Vsako društvo naj takoj določi, kdo se bo tečaja udeležil.

Ženski odsek.

Dolžnost članic ženskega odseka Kat. prosvetnega društva je: čitati v društveni knjižnici dobre in poučne knjige.

Kako čudežno je pač uredil Bog, da govori človeški duh tiho in nemo govorico v knjigi, kjer podajajo znamenja pomen besedi. Ko že ustne govornikov davno utihnejo v smrti, ostane še knjiga kot dediščina njihova na svetu.

Le nekateri izvoljeni so tako srečni, da slišijo govor slavnih govornikov, knjiga pa, v katero so vdihnili le ti svojega duha, je malo ne vsem dostopna, saj je ne omejujejo niti krajevne niti časovne meje. Hitrih nog brzi preko socialnih in osebnih ovir iz stoletja v stoletje. Prijateljica, tolažnica, razveseljevalka, vzgojiteljica, učiteljica, da, celo božja poslanka nam je knjiga. Vez ljubezni se vije preko nje iz dežele v deželo, iz dobe v dobo, od stanu do stanu, od osebe do osebe.

Otroci resnice, apostoli čednosti, piropirji napredka, izbrane posode neminljive lepote so lepe knjige. Toda, tudi otroci pogube so med njimi! Izdajalci kraljestva duha, ki svoje poslanstvo izrabljajo v to, da zapeljujejo in zavajajo.

Naša društva so nam varni porok za to, da se nam ne približa Judež-izdajavec, zapeljivec, skrit v lepo obleko, hinavsko lepih besed v knjigi. Zato segajmo pridno po knjigah, ki nam jih nudijo naša društva! Brez skrbi smo

lahko, da se ne prikrade v naše družine po njih sovražnik-pohujšljivec.

Toda: čemu čitamo? Z zehajočimi usti odgovarja neka zaspanka iz kota: »O vendar, da ubijemo ta dolgi čas!« Druga se oglašja: »To ne, ampak da me knjiga potrdi v mojih nazirih. Jaz čitam samo take knjige, pri katerih pridem do tega le spoznanja.«

Prvi ni treba mnogo odgovarjati. Takih bravk nas Bog obvaruj! Da bi s čitanjem ubijale čas, ki je najdragocenejši na svetu?

Druga pa razodeva dobro srce, in dobro srce si pusti kaj reči. Morda povzame dober svet? Ne čitaj in ne razmišljaj onih knjig, ki potrjujejo baš tvoje dejanje in nehanje! S tem se zaziblješ v tisto neplodno brezdelje, iz katerega se ne dvigneš in ne prideš do nobenega napredka!

Da nas dvigne, opogumi, navduši za dobro in lepo: to je namen lepe in dobre knjige. Ta namen imej vsaka izmed nas ko prejme knjigo iz društvene knjižnice: knjigo hočem čitati, da se poučim, izpopolnim svoje znanje, da se razširi obseg mojega razumevanja, da pridobim na svoji izobrazbi.

Da pa dosežemo ta namen, moramo: 1. zbrano čitati; 2. prečitati vso knjigo; 3. čitati knjigo večkrat.

Natančnejša navodila za čitanje prihodnjič.

(Dalje prih.)

Življenje v društvih

Stolna prosveta v Ljubljani. Na občnem zboru dne 11. oktobra smo slišali o delu prosvete v preteklem poslovnem letu sledenče poročilo: Ker žal še nimamo lastnega prostora, smo navezani na gostoljubnost drugih. Predavanja se vrši v Križankah, seje v Jugoslovanski tiskarni. Glavno delo vrši prosveta s predavanji, ker iger ne more prirejati. Vseh predavanj — vsak drug ponedeljek — je bilo 11 in so bila zadovoljivo obiskana. Sej je bilo 10. Mesto iger smo priredili tri lepo uspele izlete: na Skarčino, v Medno-Presko in Črnogrob-Skofjo Loko.

Poročilo odbornice za treznost v Krekovi prosveti. Skoro vse članice v Krekovi pro-

sveti so abstinence. Zato ne prirejajo iger, ki bi tej ideji nasprotovale. Pri predavanjih se treznost vedno poudarja. »Preroda« in »Mladega junaka« nimamo, ker smo v tej ideji že dovolj poučene. Pri društvenih prireditvah se uživajo brezalkoholne pijače. Treznostni odsek imamo.

Pisarna Ljudskega odra posluje za stranke od 1. oktobra dalje vsak ponedeljek od 4. do 7. ure popoldne, vsako sredo, petek in soboto pa od 5. do 7. uri popoldne. Torek in četrtek za stranke ne posluje. Dopisi in pismena naročila se poštoobratno rešijo. Izven navedenega časa sprejema naročila i. dr. za Ljudski oder tudi društvena

nabavna zadruga, ki posluje cel dan. (Ljudski dom, I. nadstr.)

Ljudski oder v Ljubljani ima v zalogi še naslednje novitete-ljudske igre: »Pozna pomlad« (5 dej.), »Veseli vojaki« (4 dej.), »Oderuštvo in dobrot« (5 dej.); dalje enodejanke veseloigre: »Mojega brata brate«, »Zaostali ztič«, »Pojdiva na izprehod«, »Za nogavice« itd.

Moravče. V septembru smo pričeli z društvenim delom. V nedeljo dne 13. sept. je imelo kat. prosvetno društvo svoj redni občni zbor. Iz poročil odbornikov je razvidno, da društvo živahno deluje. Ima 197 članov, precejšnji knjižnico ter ženski in pevski odsek. Poleg dramatičnih predstav je imelo društvo več poučnih sestankov in en prosvetni večer s skioptičnim predavanjem o Marijinem življenju v slikah. — V nedeljo dne 27. sept. t. l. smo imeli skioptično predavanje »Romanje Slovencev v Rim v letu 1925«. G. Vinko Zor nam je na podlagi lepih slik prav zanimivo predaval o Rimu in o Italiji. — Na žegnansko nedeljo dne 18. oktobra priredimo koncert v proslavo 20 letnice ustanovitve pevskega zbora. Na sporedu bo 15 pesmi, deklamacija in dva nagovora. Pevci in pevke pričakujejo, da bodo tokrat prijatelji društva in lepega petja napolnili dvorano do zadnjega kotička, da bodo videli, kako je mogoče z združenimi močmi lepo proizvajati umetne in narodne pesmi.

Popravek. V poročilo Prosvetna skupščina se je vrnila napaka, katero popravljamo. G. župnik Tomažič ni rekel, da Marijina družba in društvo ne gresta skupaj, ampak: Mar. dr. je vse kaj drugega kakor društvo, ima ožji krog, ne more vseh vzeti pod svoje okrilje. Tudi so njene naloge drugačne in globlje in višje. Skušnja nas pa uči, da društvo brez žena ne prospeva, ker je tudi društvo ena družina. Mati je v društvu glavna vez. Zato žene v društvo.

Higijsko razstavo je obiskal ženski odsek Kat. prosvetnega društva iz Sel pod vodstvom g. župnika Tomažiča. Ženski odseki, zganite se in posnemajte ta zgled. Razstava je odprta le še do 30. nov. Svoj prihod naznanite Prosv. zvezi, da preskrbi vodstvo po razstavi.

Kat. prosvetno društvo v Belgradu ima svoj sedež v Krunski ulici 23 in šteje sedaj že 94 članov in članice.

III. zvezek: Zgodovinske anekdote se dobi po znatno nižjani ceni v pisarni Prosvetne zveze. Društvene knjižnice naj takoj naroče par izvodov, da s tem pokažejo hvaležnost našemu zvestemu predavatelju, pisatelju teh anekdot prof. Šarabonu.

Društvene odbore ponovno opozarjamo, da daje dovoljenje za uprizorjanje iger tudi županstvo in sicer tamkaj povsod, kjer ni sedeža glavarstva. Poslužite se te prilike.

Skioptična predavanja so se vršila: 4. junija v Smledniku: Sv. Terezija od Deteta; predaval g. Šavli, kaplan. 6. junija: Marijanišče: Italija; predaval dr. Rožman. 8. jun. v Cerknici: Rim; predaval g. Košiček, kaplan. 9. jun. v Vel. Laščah: Rim; g. Jenko, kaplan. 15. jun. v Borovnici: Deže: Jugoslavije; predaval g. Oblak, kaplan. 19. jun. v Gorjah: Franc. revolucija; prof. Capuder. 20. jun. v Marijanišču: Tarcizij, g. Kordin, prefekt. 20. jun. v Kor. Beli: Marija v slikarstvu; predaval Zor, tajnik. 22. jun. v Borovnici: Srbija in Belgrad; predaval g. Oblak, kaplan. 23. jun. v Marijanišču: Bosna; g. Kordin, prefekt. 25. junija v Smledniku: Stari testament III. del; g. Šavli, kaplan. 26. jun. v Mali Nedelji: Rim; g. Zmazek. 27. jun. na Viču: Sv. Frančišek; p. Engo Klasinc. 27. junija, Ist: Amerika, Novi zakon; g. Vlasanovič, bogoslovec. 30. jun. v bogoslovju v Ljubljani: Lurd, Sv. Terezija od Deteta; g. dr. Potočnik. 1. julija v Zg. Kungoti: Rim. 28. jun. v Dolu pri Lj.: Marija v slikah; predaval Zor, tajnik. 9. julija v Celovcu: Alkohol; g. Sekula, župnik. 9. julija v Dobu: Naš vsakdanji kruh, Hrabri krojaček; g. Ambrožič. 11. jul. v Smledniku: Martin Krpan; g. Šavli. 15. jul. v Vidmu pri Krškem: Sv. Frančišek, Lurd; g. Pavlič. 17. julija v Kamnigori: Rim; prof. Debevec. 17. jul. v Vel. Laščah: Rim; g. Jenko. 17. jul. v Hrušici p. Jesenicah: Rim; g. Pivk. 31. jul. v St. Vidu pri Stični: Rim, Martin Krpan, Potovanje okrog sveta, Boj za severni tečaj. 31. jul. v Sv. Trojici: Novi testament I.—III. del; g. Jazbinšek. 1. avgusta v Vidmu p. Krško: Sv. Terezija, Rim; g. Pavlič. 4. avg. v Brežicah: Rim; g. Arlič. 6. avg. v Cerknici: Rim; g. Košiček. 24. avg. v Stični: Potovanje okrog sveta. 31. avg. Dom duh. vaj: Novi zakon, I.—III. del; g. Lederhas. 10. sept. v Dolu: Stari zakon, Martin Krpan. 14. sept. Ist, Dalmacija: Mala Terezija, Lurd; g. Vlasanovič. 21. sept. v Predosljah: Pregarjanje kristjanov; g. Pogačnik, kaplan. 20. sept. v Kamniku: Prekmurje; dr. Slavič. 23. sept. v Moravčah: Jezusovo življenje v slikah in Kako postaneš kralj; g. Zor, tajnik. 22. sept. v Moravčah: Naše romanje v Rim; Zor, tajnik.

Članice društva! Ali je Vaša knjižnica urejena? Ali je društvena garde-

roba oprana in zlikana? Ali so sobe in dvorane poribane?